

ДОЦЕНКО
Вікторія Юрїївна

УДК 347.9

АКТУАЛЬНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я У СВІТЛІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ACTUAL SCIENTIFIC APPROACHES TO SUPPORT HEALTH CARE IN THE
LIGHT OF SOCIAL DEVELOPMENT

викладач, ПВНЗ
"Львівський університет
бізнесу та права"

У статті на основі аналізу наукових джерел здійснено виокремлення ключових напрямків забезпечення ефективної охорони здоров'я з урахуванням тенденцій сталого соціального розвитку. Виокремлено теоретико-методичні підходи забезпечення цього процесу, виявлено тенденцію оцінки стану охорони здоров'я з огляду на фінансово-інвестиційне забезпечення організацій відповідної сфери, вікову диверсифікацію споживачів послуг та необхідність забезпечення екологічної безпеки у світлі соціального розвитку.

В статті на основі аналізу наукових джерел здійснено виокремлення ключових напрямків забезпечення ефективної охорони здоров'я з урахуванням тенденцій сталого соціального розвитку. Виокремлено теоретико-методичні підходи забезпечення цього процесу, виявлено тенденцію оцінки стану охорони здоров'я з огляду на фінансово-інвестиційне забезпечення організацій відповідної сфери, вікову диверсифікацію споживачів послуг та необхідність забезпечення екологічної безпеки у світлі соціального розвитку.

In the article, on the basis of analysis of scientific sources, the main directions of ensuring effective health care are taken out taking into account the tendencies of sustainable social development. The theoretical and methodological approaches of support of this process are outlined, the tendency of estimation of the state of health is determined considering the financial and investment support of the organizations of the corresponding sphere, the age diversification of service users and the necessity of ensuring environmental safety in the light of social development.

Ключові слова: охорона здоров'я, здоров'я населення, соціальний розвиток, сталий розвиток, екологічна безпека

Ключевые слова: здравоохранение, здоровье населения, социальное развитие, устойчивое развитие, экологическая безопасность

Keywords: health care, public health, social development, sustainable development, environmental safety

ВСТУП

Приведення вітчизняної соціально-економічної системи до європейських стандартів є одним з першочергових завдань на шляху до європейської інтеграції України. Охорона здоров'я є одним з важливих чинників якості життя, а також сталого соціального розвитку, запорукою збереження людського і трудового потенціалу нашої держави.

Удосконалення підходів до забезпечення ефективної охорони здоров'я вимагає виокремлення найважливіших тенденцій, представлених у сучасних наукових дослідженнях, що у сукупності характеризують розвиток економічної теорії за відповідним напрямком.

Охорону здоров'я у системному зв'язку з тими чи іншими проблемами соціального розвитку у своїх працях розглянули Безтелесна Л.М., Голубева І.Є., Жалінська І.В., Кирич Н.Б., Семчук Ж.В., Склярченко Ю.В., Храпаль О.В., Чередніченко Т.В., Янковська Л.А. та ін. Для подальшого розвитку наукових досліджень та напрацювання рекомендацій щодо

охорони здоров'я у світлі забезпечення сталого соціального розвитку необхідним є узагальнення існуючих напрацювань та виявлення найбільш характерних тенденцій. У рамках вказаного завдання підготовлено цю статтю.

МЕТА РОБОТИ полягає в узагальненні актуальних наукових підходів до забезпечення охорони здоров'я у світлі соціального розвитку.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною основою дослідження є положення економічної теорії та теорії соціального розвитку

Робота засновується на дисертаційних дослідженнях останніх років, виконаних в Україні та присвячених проблемам охорони здоров'я як чинника сталого соціального розвитку.

У ході дослідження використано методи критичного аналізу, узагальнення, абстрагування для виокремлення найважливіших напрямків теоретичного ос-

мислення проблем охорони здоров'я у світлі сталого соціального розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ

На сьогоднішній день економічна теорія включає значну кількість напрацювань теоретико-методичного характеру у сфері управління ефективністю системи охорони здоров'я. З методичної точки зору звернемо увагу на дослідження Ю.В. Скляренко, у якому розроблено економіко-організаційні засади регіонального управління соціальною допомогою і охороною здоров'я. Науковець здійснила суттєвий внесок у аналіз проаналізувати динаміки основних показників охорони здоров'я і розробку економетричних методів визначення обсягу випуску продукції, надання послуг та введення основних засобів в сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги [1].

З теоретичних позицій відзначимо, що сприяло популяризації поняття «громадське здоров'я» дослідження І.В. Жалінської на тему «Громадське здоров'я: методологія оцінювання та обґрунтування політики». Серед основних здобутків ученої – розвиток теоретико-методологічних засад оцінювання громадського здоров'я на регіональному рівні відповідно до сучасних потреб обґрунтування соціальної політики. І.В. Жалінською удосконалено трактування поняття “громадське здоров'я” – воно, на переконання ученої, є складним соціально-економічним поняттям, що одночасно характеризує сукупний результат різноманітних заходів та визначає потенціал розвитку суспільства, стає чинником конкурентоспроможності регіону країни у цілому [2, С. 6]. Науковцем також розроблено систему взаємоузгоджених складових та показників для комплексного оцінювання громадського здоров'я як основи його регулювання на рівні адміністративно-територіальних одиниць [2].

Удосконалення підходів до аналіз фінансово-господарської діяльності медичних установ віднаходимо у праці Т.В. Чередніченко. Науковцем досліджено теоретичні й науково-практичні питання, пов'язані з фінансово-господарською діяльністю та з ефективністю медичного обслуговування населення, розглянуто механізм функціонування системи управління медичними установами у сучасних умовах господарювання і визначені пріоритетні напрямки ефективної організації охорони здоров'я відповідно до економічних реформ; визначено методичні підходи до організації та проведення економічного аналізу функціональної діяльності медичних установ та обґрунтовано вибір об'єктів аналітичного дослідження [3]. Вважаємо досить важливим наголос на забезпечення здоров'я населення у світлі економічних реформ, оскільки досить часто відповідні стратегії на державному рівні мають на меті забезпечити ефективність функціональної економіки та нерідко упускається з виду соціальна складова, зокрема, здоров'я населення.

Важливим є і усвідомлення закономірностей диверсифікації підходів до оцінки чинників ефективної охорони здоров'я у залежності від вікової структури населення. У цьому плані важливим є дослідження соціально-економічних передумов стану здоров'я підростаючого покоління, здійсненне Голубевою І.Є.,

котра, зокрема, наголошує: «Економічні корені негативних явищ у відтворенні населення України і погіршення його здоров'я знаходяться у сфері оплати праці. Та частина національного доходу, що використовується на особисте споживання, не задовольняє потреб відтворення населення у необхідній якості і кількості, оскільки її недостатньо для утримання і виховання не тільки другої, а й першої дитини. Величезний вплив на становище дітей у сім'ї має безробіття. Воно не лише призводить до бідності матеріальної, а й духовної, зумовлює маргіналізацію населення» [4, С. 11].

Вдосконалення економічних механізмів організації безпечної життєдіяльності населення і відтворення здоров'я людей рекреаційними засобами дослідила Кирич Н.Б. У її праці розглядаються актуальні проблеми вдосконалення економічних механізмів та системи взаємозв'язків раціонального природокористування з безпечною життєдіяльністю населення і зміцнення на цій основі стану здоров'я людей [5]. Науковець наголошує: «Використання екологічного фактору як методу підвищення рівня безпечної життєдіяльності населення засобами рекреації, має взаємну норму, так як закріплює відповідальність промислових підприємств за благоустрій рекреаційних зон» [5, С. 12]. Ця гіпотеза свідчить про наближеність екологічної проблематики на сучасному етапі розбудови сталої економіки та стану охорони здоров'я населення, а також особливу важливість забезпечення соціальної відповідальності бізнесу. За схожим напрямком О.В. Храпаль опрацьовано систему впливу дорожньо-транспортного комплексу на соціальний розвиток села з урахуванням транспортної дискримінації сільського населення та визначено збитки національної економіки країни у зв'язку з погіршенням його здоров'я [6].

Зв'язок ефективної охорони здоров'я та сталого соціального розвитку простежується і крізь призму проблематики екологічної безпеки. З цього приводу важливого значення набуває дослідження О.В. Усаєнко, котра у межах схеми комплексного аналізу екологічної безпеки запропонувала порядок з оцінку рівня екологічної безпеки навколишнього середовища й населення та експертизою рівня екологічної безпеки для населення й навколишнього середовища здійснювати оцінку ступеня небезпеки забруднювача та розрахунок ефекту його впливу на здоров'я населення [7, С. 10].

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження охарактеризовано виділено актуальні напрямки наукового осмислення ефективної охорони здоров'я на сучасному етапі соціально-економічного розвитку України. Встановлено, що існує комплекс теоретико-методичних напрацювань, у рамках яких здійснено спробу пояснити зміст та чинники ефективної охорони здоров'я населення. Враховано вітчизняними науковцями особливості фінансово-інвестиційного забезпечення діяльності організацій сфери охорони здоров'я та диверсифікацію підходів до визначення ефективності охорони здоров'я за віковою структурою населення. Особливо важливим напрямком, що цілком

відповідає сучасним світовим тенденціям сталого розвитку є підвищення ефективності охорони зв'язку у системному зв'язку з досягненням екологічної безпеки. Перспективним напрямком подальших досліджень є узагальнення теорій сталого соціального розвитку та виокремлення у них чинника ефективної охорони здоров'я.

Список використаних джерел

1. Складенко Ю.В. Економіко-організаційні заходи регіонального управління соціальною допомогою і охороною здоров'я: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.05 / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків, 2009. 21 с.

2. Жалінська І.В. Громадське здоров'я: методологія оцінювання та обґрунтування політики: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.07 / Ін-т демографії та соц. дослідж. ім. М.В. Птухи НАН України. Київ, 2011. 20 с.

3. Чердніченко Т.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ (на прикладі державних медичних установ м. Києва): автореф.

дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / Київ. нац. екон. ун-т. Київ, 2003. 18 с.

4. Голубева І.С. Дитинство як об'єкт соціально-демографічної політики в Україні: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.09.01 / Ін-т демографії та соц. дослідж. НАН України. Київ, 2005. 19 с.

5. Кирич Н.Б. Вдосконалення економічних механізмів організації безпечної життєдіяльності населення і відтворення здоров'я людей рекреаційними засобами (на прикладі Тернопільської області): автореф. дис... канд. екон. наук: 08.09.01 / Технол. ун-т Поділля. Хмельницький, 1998. 16 с.

6. Храпаль О.В. Еколого-економічна оцінка функціонування дорожньої мережі в аграрній сфері: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.06 / Нац. ун-т вод. гос-ва та природокористування. Рівне, 2010. 19 с.

7. Усатенко О.В. Економічне регулювання природокористування в умовах стійкого розвитку та забезпечення екологічної безпеки: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.06 / Донец. держ. ун-т упр. Донецьк, 2010. 20 с.